

Crítica literària

MESTRE I GODES, Jesús. *Els primers cristians. Del Divendres Sant (any 30) al Concili de Nicea (any 325)*. Barcelona. Edicions 62, S.A. (Llibres a l'abast, 300). 1997. 405 pàgs.

El pas de l'any 1999 a l'any 2000, deixant de banda les discussions sobre quan s'acaba el segle i el mil·leni, té tota una simbologia màgica i mítica que ha tingut un gran ressò en els mitjans de comunicació, sempre necessitats d'omplir pàgines de revistes i diaris i espais d'unes televisions cada cop més embrutidores i manipuladores de l'opinió pública i menys al servei del bé comú. El suposat apocalipsi del canvi de mil·leni no ha tingut cap mena de repercussió real, excepte pel problema informàtic provocat per la manca de previsió al codificar en moltes aplicacions informàtiques l'any únicament amb dos dígit, de manera que el pas del «99» al «00» provocarà problemes «psicològics» en molts ordinadors que no hagin estat adaptats.

El 2000 també és l'any del «Jubileu» commemoratiu del naixement de Jesús de Natzaret, fill de Déu, profeta incomprés i màrtir, que va viure a Palestina fa uns dos mil anys (tampoc entraré aquí en el tema de la cronologia) i els deixebles del qual s'anomenen cristians i formen l'Església. Per aquest motiu, Roma, seu del cap de l'Església catòlica (una de les esglésies cristianes però no l'única), serà una de les ciutats mundials més visitades, tant per creients sincers com per simples curiosos, que podran disfrutar d'una ciutat plena d'història pagana i cristiana, de monuments a la glòria de Déu i a la vanitat dels homes, del millor i del pitjor d'un passat construït sobre el sofriment de la majoria.

El problema d'aquest tipus de celebracions, ja sigui el Mil·lenari de Catalunya, el 500 aniversari del Descobriment o el Jubileu cristià, és que la reflexió crítica sobre el passat i sobre les lliçons que podem aprendre pel futur queda ofegada per les manifestacions de l'ortodòxia oficial autosatisfeta i únicament interessada en mantenir i reforçar els tòpics històrics, ja siguin del nacionalisme conservador català, del nacionalisme espanyol o del «nacionalisme» eclesiàtic.

Per aquesta raó és bo recuperar aquells autors i aquells llibres que

ens proporcionen una nova perspectiva sobre el nostre passat, en aquest cas del cristianisme, i donen nous punts de vista per entrar en el segle XXI amb una fe viva i renovada, que hagi recuperat el missatge de Jesús i superi els límits estrets de les diferents ortodòxies (doctrines correctes) i ortopraxis (pràctiques correctes) de les esglésies cristianes (catòlica, ortodoxa i protestant). En aquest sentit no puc més que recomenar les obres del teòleg catòlic suís Hans Küng i molt especialment el seu llibre *El cristianisme. Essència e història* (Madrid. Editorial Trotta, S.A. 1997), on revisa la història del cristianisme, des dels orígens fins l'actualitat, i formula les bases per a una teologia integradora i no exclouent pel nou mil·leni.

Però per tots aquells que no tinguin l'atreviment de començar una aproximació a la història del cristianisme amb un text tan llarg i complex com el de Hans Küng els hi recomano l'obra de Jesús Mestre, *Els primers cristians* que, des d'un punt de vista no confessional i amb un to divulgatiu, explica com els primers seguidors de Jesús, atemorits i amagats a Jerusalem, després de la mort del seu Mestre, es van transformar en menys de tres segles en una església organitzada, jerarquizada i amb unes creences definides a través de concilis; i com van passar de ser perseguits i

martiritzats per l'Estat romà a constituir-se en religió oficial de l'Imperi i perseguidora dels seus enemics: heretges i pagans.

L'autor mostra l'aventura d'aquests primers cristians en tota la seva extensió i amb els encerts i els errors de tota la història humana. En definitiva, una visió equilibrada i sincera sobre un passat que quedarà segurament amagat sota la fastuositat dels actes oficials.

Francisco García Lorenzana

Per tots nosaltres

Racó
Poètic

Si nosaltres callem, qui parlarà?
És cert que val ben poc la nostra veu.
Som gent de poca empena,
massa frívols i tot perquè ens escoltin.
Tanmateix allò que resta
val tant -ho sabem- com el neguit
de qualsevol hereu d'aquest insigne
llinatge de vençuts.
Cal que insistim,
com qui pidola, si voleu, davant
de cent portes barrades.

M. Martí i Pol